

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 180. Quid addendum sit circa alias, propositiones hìc damantas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

in quantum alii homines hinc æstimant animositate percussi in vindicanda injuria, ergo semper supponitur fieri vindicta, itaque per hoc non reditur honor, sed tantum substituitur æstimatio animi vindicativi, quæ apud mundanos quandoque tanti fit, quanti honor amissus, hæc tamen æstimatio est intrinsecè inappetibilis. Oppositam sententiam tenent *Henrig. & alii*, quos refert *Carden. num. 64*, qui dicunt licitum esse repercutere aut insequi ad repercutiendum, quantum necesse est ad tuendum honorem, quæ sententia etiam videtur probabilis saltem speculative, quia non est opus id fieri ex vindicta, sed potest esse intentio defendendi honorem alioquin adhuc magis perdendum in æstimatione hominum, vel etiam reparandi æquivalenter; quia tamen in praxi vix aberit spiritus vindictæ, sententia illa merito censetur non tuta in praxi, uti etiam notavit *Busenbaum*.

805 §. 6. Puella, quæ per vim ab aliquo tacta est vel osculum furtivum accepit, potest fugienti alapam infligere, non in vindictam, sed in defensionem pudicitia pro futuro, si enim non ostendat indignationem, credet amasius gratum ei hoc esse & faciet iterum, *Tamburin. Lib. 6. c. 1. §. 3. n. 7*; imò *Lugo num. 196*. dicit hanc alapam fore actum fraternæ correptionis.

806 Q. 180. Quid addendum sit circa alias propositiones hæc damnatas. R. Inter damnatas ab *Innocentio XI* etiam sunt hæc, 31. Regulariter occidere possumus furem pro conservatione unius aurei. 32. Non solum licitum est defendere defensione occisiva, quæ actus possidemus, sed etiam ad quæ Jus inchoatum habemus & quæ nos possessuros speramus. 33. Licitum est defendere vitam quam legatario contra injustè impediunt.

ne vel hereditas adeatur vel legata solvantur, se tali-
ter defendere, sicut & Jus habenti in Cathedram vel
Præbendam contra eorum possessionem injustè impe-
dientem. Circa has damnationes notanda sunt
sequentia.

§. 1. Incertum manet, quanta debeat esse summa, 807
pro cuius conservatione liceat occidere furem,
tantum enim damnatur, quod liceat eum occidere
pro conservatione unius aurei, idque regulariter,
ita ut hæc sit regula & ordinariè sufficiens materia
respectu omnium, quod manifestè falsum est,
cum aureus respectu multorum sit res levis; unde
Haunold. de Just. T. 1. T. 2. n. 653. ponit hanc regulam,
si furtum sit tanti valoris, ut illius damnum
non teneret ex charitate subire pro salvanda alte-
rius vita, tunc liceret occidere pro defensione
illius rei meæ; sed iterum manet dubium,
quantum damnum teneret ex Charitate subire
pro salvanda alterius vita, de quo tamen aliquid
dictum est Lib. 2. n. 201.

§. 2. *Carden. in 2. Crisi D. 21. n. 76.* rectè dicit 808
virtualiter damnari, quod licitum sit occidere
pro defensione rei parvi momenti, unde ut liceat,
debet esse res magni momenti, licere autem, si res
sit magni momenti, nec possit aliter servari vel
recuperari, eamque actu invadat fur vel raptor,
docent Auctores communissimè, quorum plures
quàm centum adductis locis & verbis enumerat
Vindex Tabernæ in Collect. ad Proposit. 8. suntque
inter eos *Marta, Clarus, Gomez, Covarr. Navar. Cajet.*
Bann. Sot. S. Antonin. Tol. Salon. Arrag. Azor, Wigg.
Mald. Vasq. Molin. Valent. Laym. Lugo, Bonac. Barbos.
Mastril. Bas. Sayr. Bosco, Herinck, Sporer & alii.
Rem autem magni momenti absolutè & respectu
omnium putat *Cardenas* esse valorè 40. Imperialiū,

& quod minus est, putat esse absolute parvi momenti: posset tamen res minoris valoris esse magni momenti respectivè, v.g. ad Pauperem, cui sublatâ minore quantitate tollerentur necessaria ad vitam, hinc putant *Tambur. Petsch. Pag. 291. Sporer T. 5. c. 2. n. 153.* unum vel alterum aureum esse magni momenti respectu Pauperis, cujus substantia in eo resideret; è contrâ etiam 20. aureos esse exigui momenti respectu divitis.

309 §. 3. Multi docent non esse licitum Clericis nec Religiosis occidere furem ad tuenda bona sua fortunæ, uti ipsis licitum non est occidere aliquem pro defensione sui honoris, secundum dicta n. 803, sed *Lugo de Just. D. 10. num. 175. Dian. P. 1. T. 4. R. 17. Merdo. D. 3. Q. 2. n. 16.* & alii valde multi ex citatis n. 808. tenent oppositum, quod suadetur ex *Cap. Dilecto, de sent. Excommun. in 6: Cum omnes Leges, omnia Jura vim vi repellere, cunctis sese defendere permittant, licuit ipsi Decano (si prædictus Ballivus eum bonis suis mundanis injuriosè spoliare vel ea violenter occupare præsumpserit) contra illius violentiam injuriâque se tueri.* Et quamvis Textus expressè tantum dicat de defensione per arma spiritualia, eadem tamen est ratio etiam de corporalibus, tum quia hæc facultas de Jure Naturæ competit, neque Jure Ecclesiastico est sublata, tum etiam, quia Clericus vel Religiosus Ordo non renunciat Juri, quod habet ad bona sua, quibus etiam ad vitam indiget, ergo possunt illa defendere uti Laici: è contrâ vel renunciârunt simili defensionem honoris sui, vel saltem ille tantum non est faciendus apud illos, secundum dicta num. 800, & denique de honore mentem suam satis declaravit Ecclesia, secundum dicta à n. 799, non item de bonis aliis.

§. 4. Licere occidere furem fugientem 810
 cum re mea magni momenti, si aliter recuperari
 non possit, docent plurimi & gravissimi Auctores
 ex relatis num. 808. Et apud *Moyam* T. 6. D. 3. Q. 2.
Dian. P. 5. T. 4. R. 17. Et *P. 8. T. 7. R. 47*, qui cum *Lugo*
 n. 179, testantur esse communem: Et idem licere
 Clericis, docent *Moya* n. 17. *Dian.* supra, citans *Tann.*
Sylv. Mald. Lesf. Becanum, & ratio communis
 pro omnibus est, quia si liceret absque vitæ peri-
 culo sic rapere aliena, multum auferetur audacia
 & malitia hominum: deinde talis fugiens re ipsa
 censetur adhuc actu aggredi bonum, quod rapit,
Illung T. 3. n. 94.

§. 5. Si ageretur de raptore strictè dicto, qui 811
 per violentiam etiam corpori adhibitam vellet
 unicum aureum eripere, *Molin. Lesf. Tamb.* dicunt
 licitum esse se tueri, etiam si necesse esset occidere,
 si vis aliter averti non posset, quia ibi non tantum
 defenditur aureus à rapina, sed etiam corpus à vio-
 lentia, de quo casu non loquitur prop. damnata,
 quod sic explicant *Lugo* num. 178. & *Carden.* n. 86:
 Si fur vi intenter rapere aureum, posse opponi
 gladium ad vim arcendam, & si fur desistat,
 non licebit plus ei facere, si autem urgeat &
 vicissim educat gladium, alter, si aliter nequeat
 eum à se amoliri, poterit (secundum illos) se defen-
 dere defensione occisivâ cum moderamine incul-
 patæ tutelæ, quia fur, secundum dicta num. 802,
 in hoc casu non tantum invadit aureum, sed etiam
 vitam propter aureum, quem injustè petenti
 non tenetur dare. Hæc sententia patitur difficul-
 tatem, nam invadens non vult vitam, sed aureum,
 ergo si invasus ex illa occasione occidat, videtur
 occidere pro conservacione unius aurei, quem
 si daret, defineret vis & non fieret occisio.

§. 6.

812 §. 6. Duæ reliquæ propositiones etiam idem rectè damnantur, quia in Repub. sunt alia media obtinendi hoc, ad quod aliquis habet Jus posse autem statim occidere illum, qui impediens involveret Remp. infinitis turbationibus, uti patet.

Objicies 1. Vita Proximi est superioris ordinis & longè æstimabilior quàm bona fortunæ, ergo non licet tollere vitam Proximi pro quibuscunque bonis suis conservandis vel recuperandis. R. N. Conseq: Nam qua inter rem & vitam est inæqualitas, eâ favore innocentis & raptoris odio compensatur, inquit Grotius Lib. 2. c. 1. n. II.

Objicies 2. S. Augustinus de lib. arbitr. Lib. 1. c. 6. negat à peccato liberos esse, qui pro his rebus, quas contemni oportet, id est, quas homines inviti amittere possunt, humanâ cade polluantur. R. Ergo nequidem licebit occidere pro vita sua defendenda, cum etiam hanc inviti amittere possimus. Itaque loquitur de casu, quo invasor occideretur ex odio, vel quo excederetur moderamen, quia nempe res propria aliter defendi posset.

Instabis: Ordo Charitatis postulat, ut vitam Proximi præferam meo bono fortunæ. R. Ordo Charitatis tantum obligat in extrema aut saltem in gravi necessitate Proximi, in qua non est fur vel raptor, sed est in gravi sua malitia.

813 Q. 181. Quid præterea sit addendum circa occisionem aggressoris. R. Seqq. §. I. Abulensis putavit injustè invasum semper teneri occidere invasorem, quando id necesse est ad tuendam vitam suam, tum quia videtur postulare ordo charitatis, ut se præferat alteri, tum etiam, quia quisque tenetur vitam conservare per media licita, quale hic est occisio alterius: sed alii communissimè contra dicunt cum Molina & Lugo de Justit. D. 10. à n. 150.